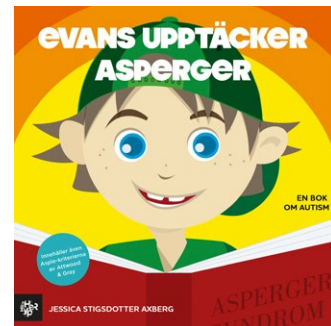
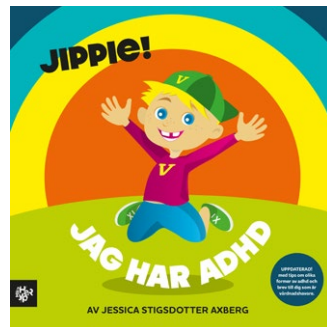

2024

LÄRARHANDLEDNING

JIPPIESERIEN

Jippie
SERIEN

INNEHÅLL

Förord

Syfte

Introduktion

Koppling till Läroplanen

I klassrummet

FÖRORD

Böckerna riktar sig till målgrupp: Förskola och lågstadium.

Böckerna är skrivna av Jessica Stigsdotter Axberg. Men boken ”Della har DLD, vad e de?” är skriven av Malin Roca Ahlgren och kan läsas oberoende av lärarhandledningen. Handledningen är skriven av Malin Roca Ahlgren, författare och leg. lärare med specialpedagogisk kompetens inom NPF.

Victor, Linnéa, Sofie, Evans, Moa och Della, belyser alla ett ämne:

- o Victor – adhd
- o Linnéa – adhd
- o Sofie – Tourette och adhd
- o Evans – Autism/Asperger
- o Moa – Psoriasis Artrit
- o Della – DLD/Språkstörning

Böckerna är tänkta som ett stöd för barn och deras föräldrar, samt lärare i grundskolan.

SYFTE

Att med hjälp av böckernas innehåll, kunna diskutera barns olikheter och begrepp som tolerans och acceptans. Böckernas innehåll ska möjliggöra att barnet kan reflektera kring sin egen vardag och hur den skiljer sig från barn som har funktionsnedsättningar.

Kunskapen om hur det är att leva med neuropsykiatriska funktionshinder som till exempel adhd, Autism, Tourette eller DLD, ska genom detta läromedel öka.

I det längre perspektivet kan en bättre skolmiljö för alla barn som lever med eller i närheten av någon som kan identifiera sig med huvudpersonerna i böckerna skapas, då alla en var av dem representerar utanförskap och att vara annorlunda.

INTRODUKTION

Lärohandledningen består av en liten faktabild som används som stöd till läraren. Under varje faktabild finns även plats för läraranteckningar.

Efter faktabilden följer förslag på frågor med koppling till böckernas innehåll som kan diskuteras innan läsningen börjar samt efteråt för att jämföra deras reflektioner och kunskaper.

Tips! Använd gärna 4-hörn-övningar om barnen tycker att det är svårt att diskutera inför varandra. Böckerna används som högläsningbok.

ELEVUPPGIFTER

Efter genomgång av ämnesinnehåll i böckerna finns förslag på allmänna frågor för diskussion.

Föreställ er att huvudpersonerna går i just den klass du har. Använd frågorna i handledningen som utgångsläge och diskutera utifrån huvudpersonernas perspektiv och sätt att agera i situationerna. Fundera också över hur omgivningen agerar gentemot huvudpersonerna.

KOPPLING TILL LÄROPLANEN FÖR GRUNDSKOLAN, FÖRSKOLEKLASSEN OCH FRITIDSHEMMET

SKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG

Grundläggande värden

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.

En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

ÖVERGRIPANDE MÅL OCH RIKTLINJER

NORMER OCH VÄRDEN

Mål

Skolans mål är att varje elev

- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation

CENTRALT INNEHÅLL

Språk och kommunikation

- Samtala, lyssna, ställa frågor och framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden som är bekanta för eleverna, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.
- Samtala om innehåll och budskap i olika typer av texter.
- Berättande texter, sakprosatexter och texter som kombinerar ord, bild och ljud.
- Bokstäver och andra symboler för att förmedla budskap.
- Ord och begrepp som uttrycker behov, känslor, kunskaper och åsikter. Hur ord och yttranden kan uppfattas av och påverka en själv och andra.

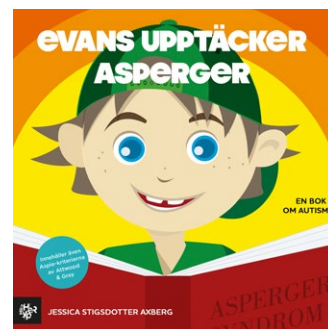
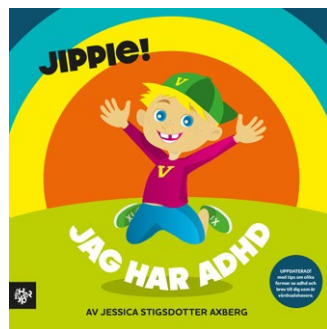
Skapande och estetiska uttrycksformer

- Tolka och samtala om innehåll och budskap i olika estetiska uttryck.

Natur, teknik och samhälle

- Demokratiska värderingar och principer, i sammanhang som är bekanta för eleverna. Hur gemensamma beslut kan fattas och hur konflikter kan hanteras på ett konstruktivt sätt.
- Barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).
- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel kamratskap, rättvisa och könsroller.
- Naturen och människors levnadsvillkor på hemorten och andra platser under olika tider, utifrån elevernas erfarenheter och intressen.

I KLASSRUMMET

FÖR FÖRSKOLAN

JIPPIE JAG HAR ADHD & JAG VILL INTE VÄNTA

Fakta om adhd för eventuellt stöd till pedagogen

AD = attention deficit (brist på uppmärksamhet)

HD = hyperactivity disorder (hyperaktivitets-störning/
ovanligt mycket energi)

Ca 1-2 barn i varje klass har adhd.

Adhd består huvudsakligen av uppmärksamhetsstörning, hyperaktivitet och impulsivitet. Det är vanligt med humörsvängningar som ibland leder till utbrott. I skolan ställs krav på att barn ska kunna koncentrera sig och slutföra sina arbetsuppgifter, men barn med adhd har ofta koncentrationssvårigheter och därmed svårt att både lyssna och att ta in instruktioner.

De flesta har svårt att vara stilla och pratar mycket. Deras exekutiva funktioner är inte som andras, de har alltså extra svårt med att minnas att ta med sig saker, tidsplanera, organisera och strukturera sina uppgifter. Andra barn med adhd är mer dagdrömmare och är inte riktigt närvarande i det som sker och har därför svårt att få något gjort. Detta beror på att de har en bristande aktivitetsreglering.

Mer fakta finns längst bak i boken.

Plats för läraranteckningar

FÖR FÖRSKOLAN

FRÅGOR TILL BARNEN:

1. Kan du ge exempel på hur du tror att det är att ha adhd i skolan efter att du läst de här två böckerna?
2. Varför tror du att det är viktigt att vi måste prata om att alla barn inte är likadana?
3. Kan du mer om adhd nu? Vad har du lärt dig om adhd?

Frågor till boken JIPPIE JAG HAR ADHD

1. Hur tycker du att Victor är?
2. Hur tror du att det känns för Victor att inte bli bjuden på kalas?
3. Varför händer det tokiga saker för Victor i skolan ibland?
4. Vad säger Victors mamma om adhd?
4. Varför tror du att Victor vill ha adhd?
5. Hur reagerade Victor när läkaren sa att han har adhd?
6. Vad gör Victor i skolan efter att han fått veta att han har adhd? Tycker du att han gjorde rätt som gjorde så? Varför/Varför inte? Hade du gjort likadant?

Frågor till boken JAG VILL INTE VÄNTA. HAR JAG ADHD?

1. Hur tycker du att Linnéa är?
2. Varför tycker inte Linnéa om att stå i matsalskön?
3. Hur fungerar Linnéas mormors "förlåt-lek"?
4. Vad är Linnéas kurragömmopaus? Varför gör hon den?
5. Varför gillar Linnéa att ha schampo i håret men inte balsam?
6. Vad gör Linnéa medan maten ska kallna, istället för att sitta och vänta?

FÖR FÖRSKOLAN

JAG HAR TOURETTE! RÄTT! RÄTT! OCH LITE ADHD

Fakta om Tourette syndrom för eventuellt stöd till pedagogen

Vad är Tourette syndrom?

Man har tics (rörelser eller ljud/ord) som kommer upprepande och oftast dagligen.

Man kan vara "tics-fri" men inte längre än 3 månader.

Man är under 18 när det börjar.

Hur vet man vad som är Tourette syndrom (TS) och hur vet man vad som är adhd?

Närmre 9 av 10 personer som har Tourettes syndrom har även en diagnos till. Mer än hälften av alla som har Tourette har adhd också.

När börjar oftast Tourette syndrom?

- Kring sjuårsåldern, (men kan uppstå både tidigare och senare)
- Vilka är de vanligaste ticsen i början?
- Tics i ansiktet, t ex blinkningar, ryckningar och grimaser som ofta byter plats och flyttar sig till andra kroppsdelar.
- Ord och ljud kallas för vokala tics, t ex snusningar, harklingar eller ord. De uppträder oftast senare.
- Det är typiskt att symtomen avlöser varandra och att symtomen ökar och minskar i styrka i olika perioder.
- Olika typer av tics:

Ekolali = tvångsmässigt taltics där du härmar

Coprolali = tvångsmässigt taltics med tex könsord och svordomar

Ekopraxi = kroppsligt tics där man tvångsmässigt härmar andras rörelser

Kopropraxi = kroppsliga tics där man tvångsmässigt visar obscena gester

Plats för läraranteckningar

FRÅGOR TILL BARNEN:

1. Visste du vad Tourette var innan du last boken?
2. Hur skulle du förklara för andra vad Tourette är? Och vad Tics är?
3. Varför tror du att det är viktigt prata om att alla barn inte är likadana?

Frågor om boken JAG HAR TOURETTE! RÄTT! RÄTT! OCH LITE ADHD

1. Hur tror du att Sofie har det i skolan? Varför tror du som du gör?
2. Hur hade du velat att dina klasskompisar skulle vara mot dig om du var som Sofie?
3. Vilka olika typer av tics hittar du i boken som Sofie har?
4. Kan Sofie hjälpa att hon har sina tics?

FÖR FÖRSKOLAN

EVANS UPPTÄCKER ASPERGER

Fakta om AST som eventuellt stöd till pedagogen

AST=Autismspektrumtillstånd är ett samlingsnamn för olika tillstånd bland annat Asperger Syndrom, som numera kallas autism (nivå 1).

- Att ha en diagnos inom autismspektrat betyder att man har en funktionsnedsättning som framförallt handlar om hur man är tillsammans med andra människor. Det är inte lika lätt att samspela och kommunicera för dessa personer. Ibland kan det vara svårt att förstå sociala signaler och kroppsspråk.
- Det kan också innebära att man kan bli väldigt duktig på något som man är intresserad av.

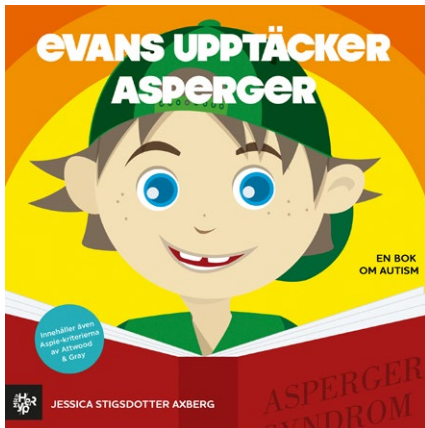
Att ha AST innebär alltså att ha begränsningar inom följande områden:

- Svårigheter med sociala samspel
- Social kommunikation
- Stereotyp beteende eller intressen

Mer fakta finns längst bak i boken.

Plats för läraranteckningar

FÖR FÖRSKOLAN

FRÅGOR TILL BARNEN:

1. Vad visste du innan och vad vet du nu om Asperger?
2. Vilket annat ord används för Asperger?

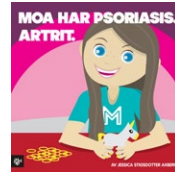
Frågor om boken EVANS UPPTÄCKER ASPERGER

1. Vad visste Evans mycket om?
2. Vad visste Evans ingenting om?
3. Varför tyckte han att det var tråkigt att börja skolan?
4. Vad tyckte han var jobbigast i skolan? Varför?
5. Varför tycker han så mycket om sin dator?
6. Evans upptäcker vad Asperger är. Vad upptäcker han?
7. Vad tyckte psykologen man kunde göra i klassrummet för Evans skull?

FÖR FÖRSKOLAN

MOA HAR PSORIASIS ARTRIT

Fakta om psoriasis som eventuellt stöd till pedagogen

Vad är psoriasis?

En ärftlig kronisk sjukdom.

Var på kroppen kan man ha psoriasis?

På huden och i lederna.

Hur många har psoriasis?

Ca 300 000 personer i Sverige.

Vad betyder ordet psoriasis?

Skorv, klåda eller utslag.

Smittar psoriasis?

Nej.

Var på kroppen är det vanligast?

På armbågar, knän och på ryggen.

Vad är psoriasis artrit?

Ledbesvär.

Plats för läraranteckningar

FÖR FÖRSKOLAN

FRÅGOR TILL BARNEN:

1. Var på kroppen har man ofta ont när man har psoriasis?
2. Vad är psoriasis?
3. Vilka ställen på kroppen är det vanligast att ha psoriasis?

Frågor till boken MOA HAR PSORIASIS ARTRIT

1. Varför tycker Moa inte om morgnar?
2. Vilken slags gymnastik måste Moa göra på morgnarna?
3. Vad hände med Moas ben?

FÖR FÖRSKOLAN

DELLA HAR DLD, VAD E DE?

Fakta om DLD/Språkstörning som eventuellt stöd till pedagogen

DLD=Developmental Language Disorder.

Att ha DLD kan innebära svårigheter inom följande områden:

- Man har svårt att prata eller förstå eller använda språket på rätt sätt, eller skriva och läsa på sikt.
- Vissa barn behöver öva uttal, andra behöver öva på att lära sig nya ord och använda rätt grammatik.
- Det är ärftligt och därför finns det ofta släktingar i familjen som också har det.
- Det är medfött och därför har man det hela livet fast det kan ändras medan man växer.
- Cirka 2 barn i varje klass har DLD.

Mer fakta finns längst bak i boken.

Plats för läraranteckningar

FRÅGOR TILL BARNEN:

1. Vad visste du innan och vad vet du nu om DLD?
2. Vilket ord på svenska använder man för DLD?

Frågor om boken DELLA HAR DLD; VAD E DE?

1. Vilka 2 intressen har Della?
2. Varför vill hon inte prata så mycket?
3. Varför vågar Della prata med Bella mer än med andra barn?
4. Har du lärt dig några nya tecken från boken? Vilka?
5. Vad skulle du önskat i skolan om du var Della?

DELLA OCH FJÄRILSDANSEN

Fakta om DLD/Språkstörning som eventuellt stöd till pedagogen

DLD=Developmental Language Disorder.

Att ha DLD kan innebära svårigheter inom följande områden:

- Man har svårt att prata eller förstå eller använda språket på rätt sätt, eller skriva och läsa på sikt.
- Vissa barn behöver öva uttal, andra behöver öva på att lära sig nya ord och använda rätt grammatik.
- Det är ärftligt och därför finns det ofta släktingar i familjen som också har det.
- Det är medfött och därför har man det hela livet fast det kan ändras medan man växer.
- Cirka 2 barn i varje klass har DLD.

Mer fakta finns längst bak i boken.

Plats för läraranteckningar

TIPS PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

med barnen om boken Della och fjärilsdansen

Vilken färg på håret har Della?

Vilka två fjärilar ser Della i fönstret?

Vad heter DLD på svenska?

Vem sitter Della bredvid i klassrummet?

Vad heter hennes lärare?

Vad är DLD?

Vilka 2 saker blir Della glad av?

Vilka saker blir du glad av?

Hur tror du att det är att ha DLD?

Var kastar Della bollen?

Varför vågar hon prata med sina vänner?

Vad kan du som klasskompis göra för att stötta någon som har DLD?

Vilken bok väljer Della på lässtunden?

Varför har Della hörselkåpor?

Vilken hjälp skulle du vilja ha av klasskompisarna om du hade DLD?

Vad gör Della när hon kommer hem från skolan?

Vad gör du när du kommer hem från skolan?

Om du har DLD, vilket är ditt bästa tips till klasskompisar?

När flyger fjärilar sakta och när flyger de fort?

Varför tycker Della att det är lättare att läsa högt hemma?

Vilken hjälp får man i skolan om man har DLD?